



دستورالعمل اجرایی عملیات بازار بین بانکی ریالی

در اجرای بند یک مصوبه یک هزار و صد و سومین جلسه شورای پول و اعتبار، دستورالعمل اجرایی عملیات بازار بین بانکی ریالی که در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۲۷ کمیسیون اعتباری به تصویب رسیده، به شرح ذیل ابلاغ می گردد.

ماده ۱- تعاریف

بازار: بازار بین بانکی ریالی

کمیسیون اعتباری: کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اداره اعتبارات: اداره اعتبارات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اداره معاملات ریالی: اداره معاملات ریالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

عضو: بانک مرکزی، بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی

معامله گر: فردی است که با اجازه کتبی عضو از طرف و به حساب او در بازار بین بانکی ریالی معامله

انجام می دهد.

واحد عملیاتی: این واحد در اداره بین الملل هر عضو یا اداره ای با مسئولیت مشابه مستقر بوده و

مسئول انجام معاملات در چارچوب دستورات ابلاغی از سوی آن عضو می باشد و شامل بخشهای ذیل است:

۱- **بخش انجام معاملات (اتاق معاملات):** این بخش در چارچوب این دستورالعمل اقدام به انجام

معاملات با استفاده از (رویترز دیلینگ، تلفن، تلکس) و سایر ابزارهای مورد تایید بانک مرکزی نموده و پس از انجام معاملات، اطلاعات مربوطه را به بخش پشتیبانی خود و اداره اعتبارات بانک مرکزی ارسال می کند.

۲- **بخش پشتیبانی:** این بخش پس از دریافت اطلاعات مربوط به معاملات، نسبت به تهیه پیامهای تاییدیه،

دستور پرداخت و اطلاعیه دریافت اقدام و در مهلت مقرر آنها را به اداره معاملات ریالی بانک مرکزی ارسال می نماید.

واحد تسویه: اداره معاملات ریالی بانک مرکزی وظیفه تسویه نهایی معاملات را براساس اطلاعات

دریافتی از واحد عملیاتی و سایر اعضاء در چارچوب دستورالعمل تسویه ریالی معاملات بازار بین بانکی ریالی بعهده دارد.



ماده ۲- هدف:

ایجاد بازار بین بانکی برای تسهیل جریان منابع ریالی کوتاه مدت بین اعضاء در جهت مدیریت کارآمد

نقدینگی

ماده ۳- اعضا

علاوه بر بانک مرکزی، بانکهای دولتی و غیردولتی و موسسات اعتباری غیربانکی (دارای مجوز فعالیت از بانک مرکزی) می توانند پس از کسب مجوز فعالیت در بازار از بانک مرکزی به عضویت بازار پذیرفته شوند.

تبصره ۵ - بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی متقاضی فعالیت در این بازار تقاضای کتبی خود را برای عضویت به اداره اعتبارات ارائه می نمایند. اداره یادشده پس از انجام بررسی کارشناسی، مراتب را طی گزارشی جهت اخذ تصمیم به کمیسیون اعتباری ارجاع می دهد.

ماده ۴- نقش و اختیارات بانک مرکزی

بانک مرکزی به عنوان تنظیم کننده بازار، کلیه امور مربوط به برنامه ریزی، سازماندهی، هماهنگی، تدوین مقررات، نظارت، کنترل و تسویه معاملات را برعهده داشته و جهت اعمال سیاستهای پولی در بازار شرکت می نماید.

تبصره ۶ - در شرایط اضطراری که تشخیص آن صرفاً با بانک مرکزی می باشد، بانک مرکزی می تواند نسبت به تعطیل بازار، محدود نمودن معاملات و یا اعمال مقررات خاص، اقدام نماید.

ماده ۵- معاملات مجاز

الف - تودیع وجوه به صورت سپرده

اعضای بازار می توانند وجوه خود را نزد یکدیگر به صورت سپرده سرمایه گذاری (شامل گواهی سپرده منتشر شده توسط خود) در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا تودیع نمایند. مدت، نرخ و سایر شرایط سپرده گذاری به شرح زیر می باشد:

۱- مدت متعارف سپرده ها می تواند یک شبه (overnight)، یک هفته، دو هفته، یک ماه، دو ماه، سه ماه، شش ماه، نه ماه و یک ساله باشد.

۲- نرخ سود علی الحساب سپرده ها طبق توافق طرفین تعیین می شود.

۳- مابه التفاوت نرخهای سود علی الحساب و قطعی، پس از پایان سال مالی تسویه می گردد.



تبصره ۱- حداقل مبلغ هر سپرده در این بازار نمی تواند کمتر از ۱۰ میلیارد ریال باشد و برای مبالغ بیشتر ضرایبی از ۵ میلیارد ریال اعمال می شود.

تبصره ۲- سپرده های بین بانکی ریالی، مشمول پرداخت سپرده قانونی نمی باشد.

ب- خرید و فروش دین

۱- دیون قابل خریداری توسط بانکها، موضوع آیین نامه موقت تنزیل اسناد و اوراق تجاری (خرید دین) و مقررات اجرایی آن (بخشنامه شماره م/۲۰۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵).

تبصره - نرخ تنزیل طبق توافق طرفین تعیین می شود.

ج- اوراق مشارکت و گواهی سپرده (عام، خاص، ویژه)

۱- اعضا می توانند موجودی اوراق مشارکت خود را در بازار معامله نمایند.

۲- اعضا می توانند موجودی گواهی سپرده سایر اعضا نزد خود را در بازار معامله نمایند.

۳- نرخ معاملات طبق توافق طرفین تعیین می شود.

د- سایر معاملات با موافقت بانک مرکزی

انجام سایر انواع معاملات پس از کسب موافقت بانک مرکزی امکان پذیر می باشد.

تبصره ماده (۵):

۱- مبلغ هر معامله حداقل ۱۰ میلیارد ریال می باشد.

۲- وجه التزام عدم ایفای تعهدات توسط طرفین توافق می شود.

۳- مبنای محاسبه سود سپرده های بین بانکی ۳۶۵ روز در سال و برای سایر معاملات تابع مقررات مربوطه و به صورت روزشمار می باشد.

۴- انجام هر یک از معاملات مجاز، منوط به ابلاغ نحوه تسویه آن معامله به اعضا توسط بانک مرکزی می باشد.

ماده ۶- مسئولیت اعضا

به منظور فراهم نمودن امکان فعالیت در بازار، هر عضو موظف به برنامه ریزی، سازماندهی و هماهنگی داخلی، ایجاد و یا گسترش اتاق معاملات (Dealing Room) و سایر قسمت های واحد عملیاتی خود و تهیه دستورالعملهای مربوطه با توجه به موارد ذیل می باشد:

۱- اعضا باید کلیه قوانین، مقررات و بخشنامه ها را با آخرین اصلاحات به صورت روزآمد به بخش

انجام معاملات و معامله گران خود ابلاغ نموده و امکانات آموزشی را برای معامله گران فراهم آورند.



- ۲- هر عضو موظف به تعیین معامله گران خود و حیطه مسئولیت آنها می باشد.
- ۳- هر عضو باید اختیارات لازم برای انجام معامله را به معامله گران خود تفویض نماید.
- ۴- هر عضو مسئول معاملات معامله گران خود می باشد و تعهدات ایجاد شده توسط معامله گران تعهد عضو تلقی می گردد و لازم الاجرا است.
- ۵- هر عضو باید فهرستی از سایر اعضای بازار را که از نظر آن عضو برای معامله معتبر است، به صورت روزآمد در اختیار واحد عملیاتی و معامله گران خود قرار دهد.
- ۶- هر عضو موظف به بررسی وضعیت اعتباری، تعیین سقف عملیاتی و نوع معامله مجاز با سایر اعضا و ابلاغ آن به واحد عملیاتی و معامله گران خود می باشد.
- ۷- هر عضو ضمن تعیین چارچوب گزارش دهی داخلی، موظف به ارائه گزارش عملیات روزانه خود به بانک مرکزی طبق دستور العمل اداره اعتبارات می باشد.
- ۸- هر عضو موظف است مسئولین و معامله گران خود را از مفاد آخرین مقررات مقابله با پول شویی، آگاه نماید.
- ۹- هر عضو موظف به تعیین حداقل مبلغ هر معامله در چارچوب تبصره ۱ بند (الف) ماده ۵ و بند ۱ تبصره (ماده ۵) این دستور العمل می باشد.
- ۱۰- هر عضو موظف به مدیریت بهینه جریان وجوه و برآورد و تعیین حجم معاملات در ابتدای هر روز و ابلاغ آن به واحد عملیاتی و معامله گران خود می باشد.
- ۱۱- هر عضو موظف به تعیین دامنه نرخ دریافتی و پرداختی انواع معاملات به واحد عملیاتی و معامله گران خود می باشد.
- ۱۲- با توجه به ممنوعیت انجام معامله برای حساب شخصی و به منظور جلوگیری از هر گونه سوء استفاده احتمالی در این مورد، ضمن اعمال کنترل های نامحسوس، هر عضو باید ترتیبی اتخاذ نماید تا مشخصات کلیه حسابها شامل شماره حسابها و غیره را از طریق پیام سوئیفت رمزدار به کلیه اعضای ابلاغ و از آنها خواسته شود صرفاً از این طریق عمل نمایند.
- ۱۳- اعضا موظفند با اتخاذ تدابیر مناسب، اعمال روشهای نوین بانکداری و اصلاح ساختار تشکیلاتی خود هر گونه اختلاف، مغایرت و مشکلات حقوقی را به حداقل ممکن برسانند. در صورت بروز اختلاف و عدم حصول نتیجه، بانک مرکزی مشروط به پذیرش حکمیت این بانک از سوی سایر اعضا و پس از دریافت تقاضای کتبی از



هریک از آنها توسط اداره اعتبارات، به عنوان داور، رای نهایی را صادر می‌نماید. رای صادره، از سوی طرفین دعوی لازم‌الاجرا می‌باشد.

۱۴- هر عضو به منظور ایجاد انگیزه در کارکنان و به حداقل رساندن تخلفات اجرایی با ارزشیابی دقیق عملکرد کلی و مجموعه فعالیتهای هر معامله‌گر، او را مورد تشویق قرار می‌دهد.

۱۵- اعضا موظفند علاوه بر مقررات این دستورالعمل، کلیه مقررات نظارتی و احتیاطی ابلاغی توسط بانک مرکزی را رعایت نمایند.

ماده ۷- مسئولیت معامله‌گران

۱- هر معامله‌گر علاوه بر برخورداری از شناخت کافی از موسسه خود، موظف است اطلاعات مورد درخواست مرتبط و موثر در انجام معامله را با حفظ "اصل رازداری و عدم افشای اطلاعات محرمانه" در اختیار معامله‌گر طرف مقابل قرار دهد تا از هر گونه مخاطره اجتناب گردد.

۲- هر معامله‌گر موظف به اعلام نرخ در صورت تماس هر یک از اعضا می‌باشد. چنانکه اعلام این نرخ صرفاً جنبه اطلاع‌رسانی داشته‌باشد، در این صورت باید این امر به صراحت قید شود. چنانچه متقاضی قصد اطلاع صرف از نرخ را داشته‌باشد این امر را با ذکر عبارت "صرفاً برای اطلاع" اعلام می‌نماید. در غیر این صورت درخواست نرخ به قصد انجام معامله خواهد بود که برای مبلغ مورد نظر معتبر می‌باشد. متقابلاً اعلام‌کننده نرخ نیز باید با ذکر عبارت "صرفاً برای اطلاع" عدم تمایل خود را به انجام معامله اعلام نماید. بدیهی است در صورت عدم ذکر عبارت فوق، نرخ اعلام‌شده برای انجام معامله معتبر می‌باشد که با تصمیم متقاضی، این امر قطعیت یافته و برای طرفین لازم‌الاجراست.

تبصره ۵ - بانک مرکزی در اعلام یا عدم اعلام نرخ مختار است. حمایت از نرخ مذکور توسط بانک مرکزی از طریق مداخله در بازار، بر حسب شرایط بازار و مقتضیات سیاست پولی و اعتباری صورت می‌پذیرد.

۳- هر معامله‌گر باید مشخصات دقیق هر معامله، شامل نوع معامله، مبلغ، سررسید و نرخ مربوطه را قبل از انجام معامله، به اطلاع طرف مقابل برساند. اعلام‌کننده نرخ، مجاز است قبل از اعلام نرخ، مبلغ را تعدیل کند.

۴- تبادل نظر مشورتی و اطلاعاتی بین اعضا برای طرفین تعهدی ایجاد نمی‌کند و هر عضو مسئول مستقیم وضعیت کسری یا مازادی است که خود ایجاد نموده است.

۵- معامله‌گر باید قبل از انجام معامله، طرف مقابل را شناسایی و تایید نموده و نسبت به برقراری ارتباط صحیح، اطمینان حاصل نماید.



۶- معامله گران تحت هیچ شرایطی نباید طرف مقابل را برای انجام معامله تحت فشار قرار دهند.

ماده ۸- اصول حاکم بر معاملات

در معاملات بازار مقررات ذیل باید رعایت شود:

- ۱- معامله گران پیش از انجام معاملات باید مطمئن شوند که نرخ اعلام شده توسط طرف مقابل، نرخ قطعی برای معامله است یا صرفاً جهت اطلاع می باشد. در صورتی که نرخ اعلام شده برای اطلاع نباشد، به محض قبول نرخ و مبلغ قطعی از طرف معامله گر، "معامله" به تعهد غیرقابل فسخ و الزام آور تبدیل شده و هیچ شرط و دلیلی برای امتناع از آن قابل پذیرش نمی باشد. در صورت انجام معامله در نرخ غیر معمول و خارج از رویه بازار، اصلاح نرخ توسط طرفین بلامانع است.
- ۲- معامله زمانی قطعی است که متقاضی، موافقت صریح خود را در مدت زمان متعارف در طول یک تماس اعلام نماید.
- ۳- نرخ اعلام شده تا زمان اعلام نرخ بعدی در طول یک تماس، معتبر می باشد. در صورت تغییر نرخ، معامله گر باید صریحاً مورد را به طرف مقابل اعلام نماید.
- ۴- معامله گران در صورت انصراف از معامله باید موضوع را به طور روشن اعلام نمایند و انصراف خود را از طریق قطع تماس نشان ندهند.
- ۵- در صورت قطع تماس به هر دلیل، طرفین موظف به برقراری تماس مجدد و ادامه مذاکرات تا حصول نتیجه نهایی دال بر انجام یا عدم انجام معامله می باشند.
- ۶- گفتگوها و تماس ها بین طرفین باید صریح و عاری از هر گونه ابهام باشد.
- ۷- در تماس ها صرفاً از اصطلاحات تخصصی مرتبط استفاده شود.
- ۸- زبان مورد استفاده در تماس از طریق روترز دیلینگ و تلکس، انگلیسی و از طریق تلفن، فارسی می باشد.
- ۹- در صورتیکه شرایط مورد معامله از جمله نرخ، مبلغ، مدت و ... غیر عادی و خارج از رویه بازار باشد، معامله گر باید ضمن اطمینان از صحت آن، غیر عادی بودن شرایط را به طرف مقابل گوشزد و تقاضای اصلاح نماید. در صورت تکرار، مراتب را به مدیریت عضو مقابل و بانک مرکزی گزارش نماید.
- ۱۰- اعضای شرکت کننده در هر معامله غیرقابل تغییر می باشند.
- ۱۱- ضروری است تأییدیه معاملات در روز انجام معامله بین طرفین مبادله گردد.



۱۲- انجام معامله توسط معامله‌گران برای منافع شخصی ممنوع است.

ماده ۹- فرآیندهای مرتبط با معاملات

الف - فرآیند انجام معامله

- ۱- انجام هر معامله از سوی اعضا مشروط به رعایت کلیه ضوابط و معیارهای این دستورالعمل و خط‌مشی‌ها و اصول از پیش تعیین شده داخلی می‌باشد.
- ۲- شرایط معامله مورد نظر باید از قبل برای معامله‌گر تعیین شده باشد. معامله‌گر قبل از انجام معامله، موظف به برقراری تماس (اعم از کتبی یا شفاهی) و اعلام این شرایط به عضو مقابل است.
- ۳- پاسخ استعلام (بصورت قطعی یا اطلاع) به عضو درخواست‌کننده الزامی است.
- ۴- عضو درخواست‌کننده موظف به اتخاذ تصمیم مبنی بر رد یا قبولی شرایط اعلام شده از سوی عضو مقابل است. بدیهی است هر عضو با اعلام موافقت با شرایط مذکور ملزم و متعهد به اجرای کامل تعهدات ناشی از معامله می‌باشد.

ب - فرآیند تایید

دریافت، ارسال، ثبت و کنترل دقیق تاییدیه‌ها از وظایف بخش پشتیبانی هر عضو می‌باشد که به منظور به حداقل رساندن خطاها، سوء تفاهم‌های احتمالی و افزایش حاشیه امنیت، بسیار مهم بوده و آخرین ضریب اطمینان در برابر اشتباهات سیستمی و خطاهای احتمالی است. در این خصوص رعایت نکات زیر الزامی می‌باشد:

- ۱- به محض انجام معامله ارسال فرم معامله (Deal Slip) مربوطه برای بخش پشتیبانی ضروری است.
- ۲- کلیه تاییدیه‌ها باید ظرف همان روز کاری ارسال گردند و تاییدیه‌های دریافتی به دقت کنترل شوند.
- ۳- تاییدیه‌ها باید در خارج از اتاق معاملات و توسط بخش پشتیبانی تنظیم و ارسال گردند.
- ۴- از ارسال تاییدیه‌های تجمعی خودداری گردد.
- ۵- از فرمت و چارچوبهای استاندارد استفاده شود.
- ۶- در صورت انجام معامله از طریق تلفن، ارسال تاییدیه کتبی الکترونیکی از طریق سوئیفت و یا مخابره تلکس رمز دار ضروری است. تاییدیه‌های شفاهی به هیچ‌عنوان جایگزین تاییدیه‌های کتبی نمی‌گردد.
- ۷- در صورت وجود هرگونه مغایرت، لازم است تاییدیه مجدد و اصلاح‌شده درخواست گردد.



ج - فرآیند صدور دستور پرداخت و مراحل تسویه

پس از انجام هر معامله ضروری است اقداماتی جهت تسویه نهایی معامله به عمل آید. این اقدامات به دو گروه زیر طبقه‌بندی می‌گردد:

ج-۱ - اقدامات داخلی هر عضو

اقدامات لازم برای ارسال پیام نهایی جهت تسویه وجوه هر معامله به "مرکز تسویه" به قرار زیر می‌باشد:

- ۱- تهیه جزئیات هر معامله موسوم به "فرم معامله" توسط معامله‌گران
- ۲- ارسال "فرم معامله" به بخش پشتیبانی جهت اعمال کنترل‌های لازم
- ۳- ایجاد، کنترل و ارسال پیامهای مربوط به تسویه هر معامله به "مرکز تسویه"
- ۴- دریافت و کنترل تائیدیه از عضو مقابل
- ۵- تهیه اسناد حسابداری
- ۶- پیگیری و رفع نهایی هر گونه مغایرت و اشکال احتمالی

ج-۲ - اقدامات واحد تسویه

"واحد تسویه" طی مراحل زیر به تسویه نهایی وجوه معاملات می‌پردازد:

- ۱- کنترل پیامهای دریافتی از اعضا شامل پیامهای دریافت، پرداخت، ابطال و اصلاح
- ۲- کنترل موجودی حساب هر عضو
- ۳- اعلام عدم کفایت موجودی حساب به عضو مربوطه در موارد کسری موجودی و درخواست تامین موجودی

تبصره: چنانچه عضوی به هر نحو تعهدات خود را ایفا ننماید، واحد تسویه عضو خاطی را

مکلف می‌نماید که نسبت به اصلاح یا ابطال دستور پرداخت یا تامین کسری منابع، اقدامات لازم را به عمل آورد. در صورت عدم تامین منابع، واحد تسویه می‌تواند کسری حساب عضو خاطی را از طریق برداشت از موجودی حسابهای آن عضو نزد بانک مرکزی تامین نماید. ضمن آنکه اقدامات تنبیهی و احتیاطی لازم نیز از طریق بانک مرکزی قابل اعمال می‌باشد.

- ۴- نقل و انتقال وجوه بین حسابها
- ۵- ارسال صورتحساب به هر عضو



ماده ۱۰ - ضوابط واحد عملیاتی

واحد عملیاتی و بطور اخص اتاق معاملات از حیث برخورداری از اطلاعات طبقه‌بندی شده از حساسیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد، لذا رعایت موارد ذیل ضروری است:

- ۱- ورود بدون مجوز افراد خارج از اتاق معاملات به بخش مذکور ممنوع می‌باشد.
- ۲- خروج هرگونه اسناد، تجهیزات و ... از اتاق معاملات بدون مجوز مقام مسئول واحد عملیاتی، مجاز نمی‌باشد.
- ۳- ضروری است اطلاعاتی از قبیل فهرست اعضای مورد نظر، سقف و حجم عملیات تعیین شده با هر عضو، وضعیت حسابهای ریالی ناشی از انجام معاملات در بازار به دقت مراقبت و محافظت شود.
- ۴- افشای نام اعضای که نرخ پیشنهادی آنها در یک معامله رد می‌شود، مجاز نمی‌باشد.
- ۵- انجام معاملات در خارج از اتاق معاملات ممنوع می‌باشد.
- ۶- به منظور افزایش ضریب اطمینان و حل و فصل اختلافات احتمالی طرفین معامله درخصوص جزئیات معاملات، ضبط کلیه معاملاتی که از طریق تماسهای تلفنی انجام می‌شود، الزامی است. مکالمات ضبط شده محرمانه تلقی می‌شود.
- ۷- مدت زمان نگهداری ضبط تماس های تلفنی به تشخیص مسئول اتاق معاملات می‌باشد.

ماده ۱۱ - نرخ مرجع

- ۱- بانک مرکزی در ابتدای هر روز میانگین موزون نرخ معاملات در روز کاری قبل را بر حسب سررسیدهای مختلف به عنوان "نرخ مرجع" به اطلاع اعضا می‌رساند.
- تبصره ۵** - در اولین روز شروع به کار بازار، نرخ مرجع توسط اتاق معاملات بانک مرکزی به اطلاع اعضا بازار می‌رسد.

ماده ۱۲ - والور معاملات (Value Date)

والور معاملات Tom، Same day و Spot طی ایام هفته بشرح ذیل می‌باشد:

والور معاملات



Same day	Tom	Spot	نوع معامله
			روز انجام معامله
شنبه	یکشنبه	دوشنبه	شنبه
یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	یکشنبه
دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	دوشنبه
سه‌شنبه	چهارشنبه	پنجشنبه	سه‌شنبه
چهارشنبه	پنجشنبه	شنبه	چهارشنبه
پنجشنبه	شنبه	یکشنبه	پنجشنبه

در روزهایی که فعالیت بازار به دلایل خاص یا تعطیلات رسمی متوقف می‌گردد، باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که سررسید معاملات (والور) با این روزها تداخل نداشته باشد. در هر حال، در صورت عدم توجه به این موضوع، سررسید معاملات بصورت خودکار به اولین روز کاری بانکی بعد تغییر می‌یابد.

ماده ۱۳ - ساعات کار بازار

ساعات کار بازار روزهای شنبه تا چهارشنبه از ۸:۳۰ تا ۱۵:۰۰ و روز پنجشنبه از ۸:۳۰ تا ۱۳:۰۰ می‌باشد.

تبصره ۱: روزهای کاری، شنبه تا پنجشنبه هر هفته به غیر از روزهای تعطیل رسمی می‌باشد.

تبصره ۲: انجام معامله در خارج از ساعات اداری و تمدید ساعات کار بازار در شرایط اضطراری، با موافقت بانک مرکزی امکان پذیر است که واحد ابلاغ کننده آن اداره بین‌الملل این بانک می‌باشد.

ماده ۱۴ - شرط بندی و تبادل هدایا

۱- شرط بندی بین معامله‌گران در مورد معاملات ممنوع می‌باشد.

۲- تبادل هدایا بین معامله‌گران چنانچه منطبق با قوانین و مقررات جاری کشور نبوده و بر سیاستهای

واحد عملیاتی تاثیر داشته باشد ممنوع است. تشخیص این امر با مسئول واحد عملیاتی می‌باشد.

تبصره - هر عضو موظف است آموزشهای لازم را در موارد فوق‌الذکر به کارکنان واحد عملیاتی ارایه نماید.

ماده ۱۵ - کلاهبرداری و سوء استفاده‌های عملیاتی



کارکنان واحد عملیاتی باید مراقب کلاهبرداری احتمالی طراحی شده از سوی افراد داخل و خارج از موسسه خود بویژه هنگام انجام معاملات تلفنی باشند. به منظور مقابله با هر گونه تخلف احتمالی، ضبط مکالمات تلفنی، ارسال فوری تائیدیه‌ها، نظارت و کنترل دقیق بر تائیدیه‌های دریافتی و کنترل نرخ معاملات با نرخ متعارف در بازار، ضروری است. مسئول واحد عملیاتی باید تدابیر لازم جهت جلوگیری از سوء استفاده‌های معامله‌گران برای مقاصد شخصی یا سرپوش نهادن به ضرر و زیان احتمالی و یا انجام معاملات غیرمجاز را اتخاذ نماید. ۳/